

Wetenschapsjournalist **Simon Rozendaal** over Gaza, Armenië, Rwanda en de Banda-eilanden: **de ene genocide is de andere niet.**

Tijdens de Vietnamoorlog werden de Verenigde Staten van genocide beschuldigd. Linkse, westerse intellectuelen onder leiding van de Engelse filosoof Bertrand Russell en de Franse schrijvers Jean-Paul Sartre en Simone de Beauvoir hadden in 1967 zelfs een tribunaal georganiseerd.

Het woord 'genocide' is in 1944 bedacht en betekent het doden van een ras, stam of volk. De Vietnamoorlog was fout (bedoeld om het communisme terug te dringen) maar van genocide was geen sprake. Die term diende slechts om de Verenigde Staten zwart te maken.

Fast forward naar vandaag, waar Israël door ongeveer dezelfde groep als destijds bij Vietnam en met ongeveer dezelfde felheid wordt gehaat.

Van genocide is ook in Gaza geen sprake. De ellende is op 7 oktober 2023 begonnen door Hamas, met steun van de bevolking van Gaza. Israël reageerde, en omdat Hamas zijn wapens onder de bevolking heeft verborgen werd het een stadsoorlog. Majoor John Spencer, hoofd van de afdeling urban warfare bij de militaire West Point Academy in de Verenigde Staten, bestudeert stadsoorlogen sinds de klassieke Oudheid. Hij schat de verhouding tussen het aantal soldaten en het aantal burgers bij de ruim 70.000 doden in Gaza op 1 tot 1,5 (oftewel minder dan de helft is burger) en concludeert tevens dat Israël meer gedaan heeft om burgerdoden te voorkomen dan welk ander land ooit in de geschiedenis.

Ook heeft Israël een miljoen Gazanen (de helft van de bevolking) tegen polio gevaccineerd. Dat is geen poging om een volk te doden, maar om het te beschermen.

Op X, het voormalige Twitter, circuleert een grafiek waarin genocides met elkaar worden vergeleken. Zij kent twee assen: natuurlijk het aantal doden, maar ook het percentage van de bevolking dat is vermoord.

Kijk je naar het aantal, dan springt de Holocaust (6 miljoen gedode Joden) eruit. De Holocaust was de ultieme genocide, ook omdat de nazi's hadden aangekondigd dat ze het Joodse volk wilden vernietigen. De oorlog in Congo tussen 1998 en 2003 staat met meer dan 5 miljoen doden op de tweede plaats, de Holodomor uit de jaren dertig (de uithongering van Oekraïne door Stalin) met 4,5 miljoen doden op drie.

Het wordt verrassend bij het percentage van de bevolking dat is vermoord. Daar scoort de Holocaust (60 procent van de Europese Joden) nog steeds hoog, maar nu komen ook andere genocides in beeld. In Rwanda zijn in de jaren negentig ongeveer 1 miljoen Tutsi's vermoord, meer dan 60 procent

van de Tutsi-bevolking. Bij de Armeense genocide hebben de Turken een eeuw geleden meer dan 1 miljoen (vooral christelijke) Armenen gedood, 90 procent van de bevolking. De Russen vermoordden in de negentiende eeuw 1,5 miljoen Circassiërs, meer dan 90 procent van de toenmalige bevolking.

De Russen ontkennen deze genocide trouwens, net als Turken de Armeense genocide. Amusant detail: de politieke partij DENK (waar veel Turkse Nederlanders op stemmen) heeft tientallen moties ingediend om de 'genocide' in Gaza te veroordelen, maar stemde in 2018 als enige partij schaamteloos tegen een veroordeling van de Armeense genocide.

Tot slot, ook Nederland moet zich schamen. In 1621 liet Jan Pieterszoon Coen, bevelhebber van de Verenigde Oost-Indische Compagnie (VOC) op de Banda-eilanden (onderdeel van de Zuid-Molukken) 44 leiders onthoofden door Japanse huursoldaten met samuraizwaarden.

De rest van de bevolking werd de bergen ingejaagd, gedood of als slaaf meegevoerd naar hoofdstad Batavia. Van het oorspronkelijke Banda-volk (15.000 mensen) verdween 90 tot 95 procent. Het aantal doden was relatief klein, maar het percentage is vergelijkbaar met wat de Turken hebben gedaan bij de Armeniërs, Arameeërs en Grieken tussen 1915 en 1918.

Het ging om geld. Op de Banda-eilanden groeide nootmuskaat en de VOC wilde een monopolie. De Bandanezen wilden ook nootmuskaat en foelie aan de Engelsen en Portugezen verkopen, en daarom besloot J.P. Coen met steun van de toenmalige Nederlandse regering om een afschrikwekkend voorbeeld te stellen.

Het volk is niet totaal vernietigd, er leven op andere eilanden nog afstammelingen van de oorspronkelijke Bandanezen en de taal leeft ook nog, maar dit was toch echt een heuse volkerenmoord.

Nederland heeft hier nooit excuus voor aangeboden.

En de Coentunnel heet nog steeds Coentunnel.

Jan Pieterszoon
Coen pleegde een
heuse genocide